

คำอธิบายรายวิชา
คณะกรรมการแพทย์แผนไทย
สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย

190-101

4(4-0-8)

ชีววิทยาและเภสัชพฤกษศาสตร์

(Biology and Pharmaceutical Botany)

โครงสร้างเซลล์โปรคาริโอตและยูคาริโอต การแบ่งเซลล์ ความหลากหลายของสัตว์ และพืช องค์ประกอบและโครงสร้างของเซลล์พืช ตัณฐานวิทยาของพืช การศึกษาผงยา หลักการจำแนกพืชตามหลักอนุกรมวิธาน การจำแนกชนิดพืช ชื่อวิทยาศาสตร์และความสำคัญ หลักการทำพืชรักษณณ์พืช พฤกษศาสตร์ทางเภสัช และพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน การรู้จักพืชสมุนไพร และการนำไปใช้ประโยชน์ทางยา

Prokaryotic and eukaryotic cell structures, cell division; diversity of animals and plants; structure and anatomy of plant cell, plant morphology; drug powders; plant taxonomy; scientific name and the importance, herbarium preparation; pharmaceutical and folk botany; medicinal plant knowledge and utilization

190-102

1(0-3-0)

ปฏิบัติการชีววิทยาและเภสัชพฤกษศาสตร์

(Biology and Pharmaceutical Botany : Laboratory)

การใช้กล้องจุลทรรศน์ การแบ่งเซลล์ กายวิภาคศาสตร์ของเซลล์พืช การศึกษาผงยา ตัณฐานวิทยาของพืช การระบุชนิดพืช การสร้างรูปวิธาน การทำพืชรักษณณ์พืช การรู้จักพืชสมุนไพรในวงศ์ต่างๆ

Using the microscope; cell division; plant anatomy; drug powders; plant morphology, plant identification, key construction, herbarium preparation; medicinal plant knowledge

190-103

3(3-0-6)

พยาธิสรีรวิทยาสำหรับการแพทย์แผนไทย 1

(Pathophysiology for Traditional Thai Medicine I)

กลไกควบคุมการทำงาน และการประสานงานของระบบประสาทส่วนปลาย ระบบประสาทอัตโนมัติ ระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนเลือด ระบบหายใจ และระบบไต ในภาวะปกติ สาเหตุ กลไกการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และหน้าที่ อาการและอาการแสดงในภาวะที่มีพยาธิสภาพ หลักการตรวจวินิจฉัยทางคลินิก และการวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Regulatory mechanisms of functions and coordination of the peripheral nervous system, the autonomic nervous system, the muscular system, the circulatory system, the respiratory system and the renal system of normal human body; etiologies, mechanisms of structural and functional changes, signs and symptoms of pathology; principle of clinical diagnosis and laboratory analysis

190-104

2(2-0-4)

ปรัชญาและพื้นฐานการแพทย์แผนไทย

(Philosophy and Basic Concept of Traditional Thai Medicine)

ประวัติและวิวัฒนาการของการแพทย์แผนไทย ปรัชญาและแนวคิดพื้นฐานของการแพทย์แผนไทย ศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและวัฒนธรรมไทย แนวคิดการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ที่เป็นการดูแลสุขภาพผสมผสานทั้งกาย จิต วิญญาณ และสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันออกกับการแพทย์แผนไทย

จรรยาบรรณแบบแผนไทย ใ่วัฒนแบบแผนไทย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย และกิจของแพทย์ 4 ประการ

History and development of traditional Thai medicine; philosophy and basic concept of traditional Thai medicine; religion, cultures, traditions, beliefs and lifeway related to traditional Thai medicine and Thai culture; concepts of holistic health care, integration of human body, mind, spirit and environment; relationship between Thai, eastern cultures, and traditional Thai medicine; traditional Thai ethic; traditional Thai way of paying respect to teacher; fundamental knowledge of traditional Thai medicine and four duties of traditional Thai medicine doctor

190-105 **1 (0-0-3)**

กิจกรรมเสริมหลักสูตร 1

(Co-Curricular Activities I)

การทำกิจกรรมเชิงบูรณาการองค์ความรู้ เน้นประโยชน์สังคมและประโยชน์เพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ การทำงานเป็นทีมทั้งในสาขาวิชาและหรือระหว่างสาขาวิชา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

Activities integrating body of knowledge emphasizing those activities for the benefits of society and mankind as first priority; cultivating morals, ethics and public mind; teamworking within and/or across disciplines under the supervision of advisors

190-131 **2(2-0-4)**

สุขภาพวิถีไทย

(Healthy in Thai Life Way)

หลักการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม การดูแลสุขภาพตามหลักธาตุเจ้าเรือน อาหารพื้นบ้าน อาหารสมุนไพร กับ

การดูแลสุขภาพ การเสริมสร้างบุคลิกภาพ โดยใช้สมุนไพรบำบัด การส่งเสริมสุขภาพจิต พลังชีวิตกับสิ่งแวดล้อม และหลักการแพทย์แผนไทยเบื้องต้น

Holistic health: physical health care based on body elements, folk and herbal Thai food via health care, development of personality using herbal therapy, promotion of mental health, vital energy, and basic principles of traditional Thai medicine

190-201

3(3-0-6)

พยาธิสรีรวิทยาสำหรับการแพทย์แผนไทย 2

(Pathophysiology for Traditional Thai Medicine II)

กลไกควบคุมการทำงาน และการประสานงานของระบบย่อยอาหาร เมแทบอลิซึม และอุณหภูมิร่างกาย ระบบสัมผัสพิเศษ ระบบประสาทส่วนกลาง ระบบภูมิคุ้มกัน และระบบต่อมไร้ท่อ ในภาวะปกติ สาเหตุ กลไกการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และหน้าที่ อากาและอาการแสดงในภาวะที่มีพยาธิสภาพ หลักการตรวจวินิจฉัยทางคลินิก และการวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Regulatory mechanisms of functions and coordination of the digestion system, the metabolism and body temperature, the special sensory system, the central nervous system, the immune system and the endocrine system of normal human body; etiologies, mechanisms of structural and functional changes, signs and symptoms of pathology; principle of clinical diagnosis and laboratory analysis

190-202

2(1-3-2)

การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการแปลผล ทาง

ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์

(History Taking, Physical Examination and

Interpretation of Medical Laboratory Examination)

หลักการและวิธีการซักประวัติ ตรวจร่างกาย
เทคนิคการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์พื้นฐาน การบันทึก
ประวัติผู้ป่วย การบันทึกและแปลผลข้อมูลจากการตรวจ
ร่างกาย การแปลผลข้อมูลทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์

Principle of history taking and basic physical
examination; using technique of basic medical instrument;
data recording of history; data recording and interpretation
of physical body examination; interpretation of medical
laboratory examination

190-203

4(3-3-6)

เภสัชวัตถุและสรรพคุณเภสัช

(Medicinal Materials and Characteristics)

ความสำคัญของเภสัชวัตถุ หลักในการพิจารณา
และจำแนกเภสัชวัตถุ ประเภทของเภสัชวัตถุ พืชวัตถุ สัตว์วัตถุ
และธาตุวัตถุ ชื่อสามัญ และชื่อวิทยาศาสตร์ สารประกอบที่
สำคัญ และสรรพคุณทางยา ข้อมูลวิจัยทางเภสัชวิทยา และ
คลินิก การนำไปใช้ประโยชน์ ข้อควรระวังและข้อห้ามใน
การใช้ และสมุนไพรที่มีพิษ

Significance of medicinal materials; principle of
medicinal material identification and classification;
classification of medicinal materials, plants, animals and
minerals; generic and scientific names of medicinal
materials, important constituents, medicinal test and their
medicinal characteristics, pharmacological and
clinical evidences, indications, precautions and
contraindications of medicinal materials and toxic herbs

190-204

2(1-3-2)

คณาเภสัช

(Group of Materia Medica)

ความรู้ทั่วไป ความหมายของคณาเภสัช หลักเกณฑ์
การรวมเป็นพิกัด ประเภทของคณาเภสัช จุลพิกัด พิกัด พิกัด
พิเศษ มหาพิกัด มหาพิกัดทั่วไป และการประยุกต์ใช้

General knowledge and definition of the group of
materia medica; concept of materia medical grouping;
classification of the group of materia medica; Jul-la-Pi-Kat, Pi-
Kat, Pi-Kat-Pi-Sad, Ma-Ha-Pi-Kat and Ma-Ha-Pi-Kat-Tua-
Pai; applications of the group of materia medica

190-205

3(2-3-4)

หลักการปรุงยา 1

(Traditional Pharmaceutics I)

หลักการและลักษณะการปรุงยาแผนไทย การชั่ง
การตวง การคำนวณทางเภสัชกรรมแผนไทย วิธีการใช้ตัวยา
อันตรายและกระสายยา หลักการเก็บและการสกัดด้วยจาก
สมุนไพร การจัดการห้องปรุงยา การเตรียมยาสมุนไพร
ประเภทยาน้ำ ยาแก้อ่อน และยาของแข็ง การเตรียมตำรับยา
แผนไทยในบัญชียาหลักแห่งชาติ

Principles and methods of Thai traditional
preparations; weigh measurement and calculation in
traditional Thai pharmaceutics; use methods of the certain
strong medicine and traditional vehicle; concepts of herbal
medicine harvesting and extraction; drug preparation rooms
management; concepts of drug preparation (e.g. liquid
preparation, semi-solid preparation, solid preparation);
preparations of traditional herbal drug in national essential
drug list

190-206

3(1-6-2)

การนวดไทย 1

(Thai Massage I)

แนวคิด ทฤษฎี ประวัติและวิวัฒนาการนวดในสังคมไทย
หลักพื้นฐานการนวดไทยแบบเชลยศักดิ์และการนวดไทยแบบ

ราชสำนัก การศึกษาวิจัยการนวดไทย ผลของการนวดไทย ต่อสุขภาพ การนำไปใช้ในระดับสาธารณสุขมูลฐานและ ระดับสถานพยาบาล ศึกษาเหตุแห่งโรค การซักประวัติ การตรวจวินิจฉัยโรคเบื้องต้น ทฤษฎีเส้นสิบและการส่งต่อ ผู้ป่วย

Concept, theory, history and development of Thai massage; foundation of Thai massage: both royal and national pattern; research in Thai massage; effects of Thai massage on health promotion; utilization of Thai massage to public health care and health care centers; etiology of diseases; principles of history taking and diagnosis for common diseases; theories of seansib; patients referral

190-207

3(2-3-4)

การผดุงครรภ์ไทย 1

(Thai Midwifery I)

ความสำคัญและความหมายของการผดุงครรภ์แผนไทย วัฒนธรรมการเกิดและการอยู่ไฟของครอบครัวไทย สรีระร่างกายของหญิงและชายวัยเจริญพันธุ์ การปฏิสนธิและการตั้งครรภ์ การส่งเสริมสุขภาพและการปฏิบัติตน ของหญิงตั้งครรภ์ วิธีการดูแลมารดาและทารกระยะก่อนคลอด ระหว่าง การคลอด หลังคลอด วิธีการทำคลอด ความผิดปกติของมารดา และทารก ตลอดจนแนวทางการส่งต่อผู้ป่วย

Significance and definition of Thai midwifery: cultural birth and native postpartum care (Karn Yoo Fai) of Thai families; physiology of adolescence, fertilization and pregnancy; health promotion and practice of pregnant woman; methods of ante partum care, intra partum care, and postpartum care according to traditional Thai medicine; methods of parturition; Abnormalities of mothers and fetuses including birth assistance; and patient referral

190-208

2(1-3-2)

หลักการปรุงยา 2

(Traditional pharmaceutics II)

การเตรียมตำรับยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ การเตรียมยาสมุนไพรในระดับกิ่งอุตสาหกรรม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแผนปัจจุบันในการเตรียมยา แผนโบราณ การเตรียมเครื่องสำอางจากสมุนไพร ข้อปฏิบัติ ที่ดีในการผลิตยา การควบคุมคุณภาพ และการเก็บรักษา

Preparations of traditional household medicines; pilot plant of herbal drug preparation; application of modern technology in traditional Thai medicine preparation; preparation of herbal cosmetics; good manufacturing practices; quality control and reservation

190-209

3(2-3-4)

องค์ประกอบทางเคมีในเภสัชวัตถุ

(Chemical constituent in materia medica)

การแบ่งกลุ่มเภสัชวัตถุตามองค์ประกอบทางเคมี การศึกษาเทคนิคการสกัดและการทดสอบเบื้องต้นของ เภสัชวัตถุตามกลุ่มสารต่อไปนี้ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน กรดอะมิโนและโปรตีน กลัยโคไซด์ ฟลาโวนอยด์ เทอร์ปีน กลุ่มกรดอินทรีย์ เรซิน บาลซัม และแอลคาลอยด์ รวมทั้งการ กระจายตัวในเภสัชวัตถุแต่ละชนิด ตัวอย่างยาแผนปัจจุบันที่ ค้นพบจากสารกลุ่มดังกล่าว ประโยชน์การนำไปใช้ในการ การแพทย์แผนไทย

Classification of materia medica according to chemical constituent; study of extraction technique and primary screening of chemical constituent (e.g. carbohydrate, fat, amino acid, protein, glycoside, flavonoid, terpene, organic acid, resin, balsam, and alkaloid); chemical distribution in materia medica; examples of modern drugs from chemical groups; use of chemical in traditional Thai medicine

190-210

3(1-6-2)

การนวดไทย 2**(Thai Massage II)**

หลักการและวิธีการนวดเพื่อบำบัดโรคเบื้องต้น และกลุ่มโรคที่พบบ่อย กลไกการเกิดโรคและอาการ การวางแผนการบำบัดและฟื้นฟูส่งเสริมสุขภาพตามหลักการนวดไทยแบบราชสำนักและเชลยศักดิ์ การตรวจวินิจฉัยโรค ด้วยเส้นประธานสิบ การซักประวัติและบันทึกประวัติผู้ป่วย การตรวจร่างกายและการประเมินผลการนวด การวิเคราะห์โรคเทียบกับแผนปัจจุบันและการส่งต่อผู้ป่วย

Principles and methods of massage therapy for common diseases; process of diseases and their signs; planning for treatment and health promotion based on Thai massage: both royal and national pattern; meaning and structure of seansib as well as its utilization for disease diagnosis; principles of history taking and documenting; physical examination; evaluation of the effects after receiving Thai massage; disease analysis based on Traditional Thai medicine and in comparison with the modern one; patient referral

190-211

2(1-3-2)

การผดุงครรภ์ไทย 2**(Thai Midwifery II)**

ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ปฐมจินดา คติความเชื่อและการปฏิบัติเกี่ยวกับครรภ์กำเนิด ครรภ์รักษา ครรภ์วิปลาศ ครรภ์ปริมนทลและการคลอด การนวดไทยเพื่อสร้างเสริมสุขภาพสตรีในระยะก่อนคลอดและหลังคลอด การนวดประคบมารดาหลังคลอด การอยู่ไฟ การเข้ากระโจม การทับหม้อเกลือและการนึ่งถ่าน การดูแลมารดาหลังคลอดตามแบบพื้นบ้านภาคใต้ รวมทั้งข้อควรปฏิบัติ ข้อควรระวังและข้อห้ามในมารดาตั้งครรภ์ คลอดและหลังคลอด

Fundamental knowledge in Pathomjindaa scripture; beliefs about fertilization and pregnancy; Thai massage for health promotion and practice of pregnant, woman of ante partum care, intra partum care and postpartum care according to traditional Thai drug (e.g. herbal compression for postpartum care, karn yoo fai, in tent, ovelay salt, sit charcoal); methods of postpartum care in southern Thai folk medicines; caution and prohibition of herbs in woman during ante partum, intra partum, and postpartum periods

190-212

2(2-0-4)

วิทยาการระบาดสำหรับการแพทย์แผนไทย**(Traditional Thai Medicine Epidemiology)**

แนวคิดและสาเหตุการเกิดโรคแบบแพทย์แผนไทย อุดม กาล และประเทศ แนวคิดและหลักการของวิทยาการระบาด แนวคิดเกี่ยวกับโรค การกระจายของโรคในชุมชน เครื่องวัดสภาวะอนามัยชุมชน การศึกษาทางวิทยาการระบาด การเฝ้าระวังโรค การสอบสวนทางวิทยาการระบาด การป้องกันและการควบคุมโรค

Concepts of disease in traditional Thai medicine, seasons, time and country; basic concepts of epidemiology, health measurement, disease frequency, methods used in epidemiologic studies, surveillance, investigation, disease and illness prevention and control, including application of epidemiologic concepts for traditional Thai medicine

190-213

3(3-0-6)

กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพการแพทย์แผนไทย**(Laws and Ethics in Traditional Thai Medicine Profession)**

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ สิทธิผู้ป่วย และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม กฎหมายแพ่งลักษณะ

ละเมิด พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์
พระราชบัญญัติยา พระราชบัญญัติสถานพยาบาล
พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ กฎหมายและระเบียบ
อื่นๆ ที่เกี่ยวกับยาและการแพทย์แผนไทย เช่น
พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พระราชบัญญัติคุ้มครอง
และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พระราชบัญญัติ
คุ้มครอง พันธุ์พืช พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พระราชบัญญัติการ
คุ้มครองผู้บริโภค และพระราชบัญญัติอาหาร

Fundamental knowledge in law; moral and ethical standards, professional ethics; patient rights and ethical decision making; transgressed laws of private rights; professional legislation; drug legislation; nursing home legislation; medical devices legislation; other regulations and laws related to drugs and traditional Thai medicines, eg., national health legislation, protection and promotion of traditional Thai medicine wisdom legislation, plant species protection regulation, public health regulation, health care service regulation, addi-drugs regulation, mental and psychological effecting substances regulation, consumer protection regulation, food regulation

190-214 **1(0-3-0)**

การเขียนเชิงวิชาการทางการแพทย์แผนไทย 1

(Academic Writing in Traditional Thai Medicine I)

ฝึกทักษะการซักประวัติ ตรวจร่างกาย การบันทึก
ประวัติผู้ป่วย การบันทึกและแปลผลข้อมูลการตรวจร่างกาย
ตามหลักการแพทย์แผนไทยที่ถูกต้องตามหลักภาษาอังกฤษ
การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางวิทยาศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับ
เวชกรรมไทยเภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทยและการนวดไทย

Skills for history taking and basic physical
examination in English; using technique of basic medical

instrument and data recording of history in English;
Terminology for traditional Thai medicine, Thai
pharmaceutical, Thai massage, and Thai midwifery

190-215

2(1-3-2)

การดูแลสุขภาพเบื้องต้น

(Fundamental Health Care)

การดูแลสุขภาพเบื้องต้น สุขอนามัยส่วนบุคคล
สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม ธรรมานามัย กายานามัย จิตตานามัย
ชีวานามัย การประเมินสัญญาณชีพและประเมินผู้ป่วย
เบื้องต้น การช่วยเหลือเบื้องต้นผู้บาดเจ็บภาวะฉุกเฉิน
เช่น ผู้ป่วยที่มีบาดแผลเลือดออก แผลไฟไหม้ การบาดเจ็บ
ของกล้ามเนื้อและกระดูก ภาวะช็อก ลมบ้าหมู ตะคริว ได้รับ
สารพิษ การดูแลสุขภาพผู้เจ็บป่วยที่บ้าน ยาแผนไทยหรือ
สมุนไพรที่ใช้ในการปฐมพยาบาล สมุนไพรที่ใช้ในงาน
สาธารณสุขมูลฐาน

Fundamental health care; personal health,
environmental health, mortal health, physical health, mental
health, vital health; vital sign assessment and primary
assessment of patients; primary care for acute injury, e.g.,
hemorrhagic wound, burn, muscle and bone injuries, shock,
epilepsy, muscle cramps, taking of toxic substances; home
health care; herbal medicines or medicinal plants used for
first aid in traditional Thai medicine; medicinal plants in
primary health care

190-301

1(1-0-2)

การแพทย์แผนไทยในระบบสุขภาพ

(Thai Traditional Medicine in Health System)

ระบบสุขภาพ ความหมายและองค์ประกอบ
ของระบบสุขภาพ แนวคิดสุขภาพ นโยบายการ
สาธารณสุขและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับสุขภาพ แผนการ
พัฒนาระบบสุขภาพและการสาธารณสุขของประเทศ

บทบาทของแพทย์แผนไทยและการประยุกต์ใช้ในระบบสุขภาพและต่อการพัฒนาระบบสุขภาพ

Health system, definition and composition of health system; concept of health, public health policy and government policy related to health; plan of health system developing and Thai public health; role of Thai traditional medicine and its application for health system and for health system developing

190-302

3(2-3-4)

เวชกรรมไทย 1

(Thai medicine I)

มูลเหตุการเกิดโรคและทฤษฎีตรีธาตุ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การกำเนิดมนุษย์ เบญจขันธ์ มหาภูตรูป (ดิน น้ำ ลม ไฟ) สมุฏฐานแห่งโรคซึ่งสัมพันธ์กับธาตุ อุดม อายุ กาล สถานที่ สิ่งแวดล้อม อาหาร และพฤติกรรม การปรับสมดุลของปิตตะ วาตะ เสมหะ ตามหลักคัมภีร์วโยคสาร หลักการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค ตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย คัมภีร์ธาตุวิภังค์ คัมภีร์ธาตุวิวรรณ์ คัมภีร์โรคนิทาน และคัมภีร์วโยคสาร หลักการและวิธีการรักษาโรคการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้ หลักการซักประวัติและบันทึกประวัติผู้ป่วย หลักการตรวจร่างกาย อาการของโรคต่าง ๆ ที่พบบ่อย

Etiology of diseases and tri-element theory; theories of traditional Thai medicine; human origination; Benjakhan, components of four great elements (earth, water, wind and fire); causes of disease related to elements, seasons, ages, time, locations, environments, food and unhealthy behavior; equilibrium of Pitta, Wata, Semha stated in Vorayookasarn scripture; diagnosis according to Samutharnvinishai, Thaatvipang, Thaatvivorn, Rooknitharn and Vorayookasarn scriptures; principles and methods of therapeutic treatment in traditional Thai medicine and

southern Thai folk medicines; principles of history taking, physical examination, and documentation of patients health information; sign and symptom of common diseases

190-303

3(2-3-4)

เวชกรรมไทย 2

(Thai Medicine II)

รายวิชาบังคับก่อน : 190-302 (เวชกรรมไทย 1)

หรือเรียนร่วมกัน

Pre-requisites : 190-302 (Thai Medicine I)

or corequisites

การวินิจฉัยโรคที่เกี่ยวกับไข้ต่าง ๆ ตามคัมภีร์ฉันทศาสตร์ คัมภีร์ตักศิลา คัมภีร์สิทธิสารสงเคราะห์ และคัมภีร์ธาตุวิวรรณ์ การวินิจฉัยโรคที่เกี่ยวกับปากและสุขภาพช่องปาก หู คอ จมูก และตา ในคัมภีร์มูขโรค คัมภีร์ปฐมจินดา และคัมภีร์อภัยสันตา เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของสมุฏฐานการเกิดโรค อาการและพยาธิสภาพของโรคตามหลักการของแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบัน แนวทางการรักษา และการเลือกใช้ยาแผนไทยและ/หรือการตั้งตำรับยาแผนไทยเพื่อการรักษาแนวทางการส่งต่อผู้ป่วย

Diagnosis of various types of fevers in accordance with Shantasart, Takasila, Sithisarnsongkrau and Thaatvivorn scriptures; diagnosis of diseases on mouth, ear, throat, noses and eyes in accordance with Mukharook, Pathomjindaa and Apaisantaa scriptures; comparative determination for relationship among causes of diseases, sign and symptom, and pathology according to the principle of traditional Thai medicine and western medicine, treatment guideline, proposed list of traditional Thai drugs for treatment, patient referral

190-304

3(1-6-2)

การนวดไทย 3**(Thai Massage III)**

หลักการตรวจวินิจฉัย กลไกการเกิดโรคและอาการ และโรคซับซ้อนตามระบบต่างๆ ด้วยรูปแบบของหมอพื้นบ้านไทยและนานาชาติ เช่น การนวดบำบัดโรคลม การนวดนักรักษา การนวดสวีดิช การนวดญี่ปุ่น การนวดกดจุดแบบจีน การนวดจัดกระดูกไครโอแพรคติก การตอกเส้น การประคบสมุนไพร การอบไอน้ำสมุนไพร การตัดตน การนวดน้ำมัน การให้คำแนะนำอาหาร ทาบริหารและการให้คำแนะนำการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

Principles of diagnosis, pattern of diseases and their signs, and sophisticated diseases based on traditional Thai medicine and other alternative medicines e.g. massage for relieving paralysis, sport massage, Swedish massage, Shiatsu, Chinese acupressure, chiropractic, Tok sen, herbal compression, herbal sauna, body-contorting exercise, oil massage, instruction for suitable food and physical exercise

190-305

3(2-2-5)

ระเบียบวิธีวิจัยทางการแพทย์แผนไทย**(Research Methodology in Traditional Thai Medicine)**

แนะนำการเขียนโครงงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การตั้งปัญหาการวิจัย ความสำคัญและที่มาของปัญหา การทบทวนวรรณกรรม ระบบฐานข้อมูล และการสืบค้น วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การวางแผนการศึกษา และการวัดประเมินค่า การวิเคราะห์ทางสถิติ การเขียนอ้างอิง การเผยแพร่งานวิจัย และจริยธรรมในงานวิจัย

Introduction to research proposal writing, composes of research question, background and rational, literature review, database system and searching, objective, hypothesis, study design and measurement, statistical

analysis, reference; research presentation and ethics of research

190-306

3(2-3-4)

เวชกรรมไทย 3**(Thai Medicine III)**

รายวิชาบังคับก่อน : 190-302 (เวชกรรมไทย 1) หรือเรียนร่วมกัน

Pre-requisites : 190-302 (Thai Medicine I) or corequisites

การวินิจฉัยโรคมารดาและเด็กในคัมภีร์ปฐมจินดา กิมชาติ การวินิจฉัยโรคโลหิตและระดูสตรีตามคัมภีร์มหาโชดรัต มุตกิต มุตฆาต และสันทะฆาต การวินิจฉัยโรคทางเดินปัสสาวะตามคัมภีร์มูจนาปักขันทิกา การวินิจฉัยโรคในระบบทางเดินอาหารตามคัมภีร์ธาตুবรรจบและคัมภีร์อุทรโรค เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของสาเหตุการเกิดโรค อาการและพยาธิสภาพของโรคตามหลักการแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบัน แนวทางการรักษา และการเลือกใช้ยาแผนไทยและ/หรือการตั้งตำรับยาแผนไทยเพื่อการรักษา แนวทางการส่งต่อผู้ป่วย

Diagnosis of motheral and pediatric diseases stated in Pathomjindaa scripture; germs and parasites; diagnosis of blood and menstruation diseases stated in Mahachotarat scripture, leucorrhea, pathological urinary system; dysuria and abnormal lohita; diagnosis of urinary diseases stated in Mukshapakhantikaa, diagnosis of gastrointestinal diseases stated in Thaatbanjob and Utoornrok scriptures; comparative determination for relationship among causes of diseases, sign and symptom, and pathology according to the principle of traditional Thai medicine and western medicine, treatment guideline, proposed list of traditional Thai drugs for treatment, patient referral

190-307

3(2-3-4)

เวชกรรมไทย 4**(Thai Medicine IV)**

รายวิชาบังคับก่อน : 190-302 (เวชกรรมไทย 1)

หรือเรียนร่วมกัน

Pre-requisites : 190-302 (Thai Medicine I)

or corequisites

การวินิจฉัยโรคตึกหรือของร่างกายตามคัมภีร์กษัย การวินิจฉัยโรคลมตามคัมภีร์ชวดารและคัมภีร์มัชฺฐุสวาระวิเชียร การวินิจฉัยโรคที่เกี่ยวกับฝักภายในตามคัมภีร์อติสารและคัมภีร์ทิพยมลา โรคในระบบผิวหนังตามคัมภีร์ไพจิตรัมหาวงศ์และวิถีกฤษฏ์โรค เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของสาเหตุการเกิดโรค อาการและพยาธิสภาพของโรคตามหลักการของแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบัน แนวทางการรักษา และการเลือกใช้ยาแผนไทยและ/หรือการตั้งตำรับยาแผนไทยเพื่อการรักษา แนวทางการส่งต่อผู้ป่วย

Diagnosis of degenerative diseases in accordance with Kasai scripture; diagnosis of Wata diseases in accordance with Chavadarn and Manshusaaravichian scriptures; diagnosis of internal abscesses stated in Atisarn and Tipmala scriptures, dermatological diseases stated in Paijimahavong and Vithigutharook scriptures; comparative determination for relationship among causes of diseases, sign and symptom, and pathology according to the principle of traditional Thai medicine and western medicine, treatment guideline, proposed list of traditional Thai drugs for treatment, patient referral

190-308

3(2-3-4)

เวชกรรมไทยและบูรณาการแผนปัจจุบัน**(Traditional Thai Medicine and Modern-Medicine****Integration)**

การวินิจฉัยโรคตามหลักการแพทย์แผนไทยเทียบกับแผนปัจจุบัน ตามอาการและอาการแสดงที่ปรากฏของโรคปฐมภูมิที่พบบ่อยในระบบต่างๆของร่างกาย การประยุกต์เวชกรรมไทย การอ่านฟิล์มเอกซเรย์เบื้องต้น และการส่งต่อผู้ป่วย

Component of diagnostic principle between tradition Thai medicine and modern medicine according to symptoms and signs of common diseases in various organ systems; application of traditional Thai medicine; introduction of X-ray interpretation and referral system

190-309

1(0-3-0)

การเขียนเชิงวิชาการทางการแพทย์แผนไทย 2**(Academic Writing in Traditional Thai Medicine II)**

ความสำคัญและวิธีการใช้ฐานข้อมูลงานวิจัย หลักการการเลือกใช้คำสำคัญในการสืบค้นงานวิจัย ฝึกการค้นคว้าข้อมูลงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย จากฐานข้อมูลที่มีความหลากหลาย หลักการการอ่าน การวิจารณ์ และการพิจารณางานวิจัย บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย รวบรวมและนำเสนอ บทความทางการแพทย์แผนไทยตามหลักสากล

The importance and use of databases system for Thai traditional research; Introduction to the principles of research proposal writing and compose of research question; Skills for academic writing, discussion, and preparation of research presentation in traditional Thai medicine and related fields in English

190-390

5(0-0-30)

ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 1**(Clerkship in Traditional Thai Medicine I)**

นำความรู้ทักษะที่ได้จากการศึกษาปฏิบัติมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานด้านเวชกรรมไทย เกษษกรรมไทย การนวดไทย

และการผดุงครรภ์ไทย การตรวจวินิจฉัยโรค การให้คำแนะนำและการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

Use of knowledge and skills gained from the study to practice in the area of traditional Thai medicine, Thai pharmaceuticals, Thai massage and Thai midwifery; diagnosis; implementing suggestion and integrating complementary in holistic health care

190-401

2(2-0-4)

การบริหารเวชกรรมไทย

(Thai Medicine Administration)

หลักการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ การบัญชี การเงินงบประมาณ การประยุกต์หลักการเหล่านี้มาใช้ในการบริหารงานในระดับสถานพยาบาลแผนไทย โรงงานยาและบริษัทยาแผนไทย และร้านขายยาแผนไทย

Principle of management, business environment, accounting, financing and budgeting; application of management principles in traditional Thai medicine health care centre, traditional Thai drug industries and companies, traditional Thai drug dispensary

190-402

2(1-3-2)

การสร้างเสริมสุขภาพวิถีไทย

(Health Promotion based on the Concept of Thai Traditional Medicine)

หลักการการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรคและความเจ็บป่วย การสร้างเสริมสุขภาพตามแนวทางการแพทย์แผนไทย อาหารสมุนไพรและอาหารพื้นบ้าน หลักพื้นฐานและกลวิธีการฝึกสมาธิเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ วิธีชีวิตและการกินอยู่อย่างไทยในการดูแลสุขภาพและสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมที่เป็นการดูแลสุขภาพผสมผสานทั้งกาย จิต วิญญาณ และสิ่งแวดล้อม และหลักเศรษฐกิจพอเพียง โครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ การบริหารของ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และบทบาทหน้าที่ของแพทย์แผนไทย

Principles of health care, disease and illness prevention, health promotion based on traditional Thai medicine, herbal and local foods, basic principle and method of medication for health promotion, Thai lifeway in health care and holistic health promotion that is interaction of body, mind, spirit and environment, and sufficiency economy; An organization and management in Subdistrict Health Promotion Hospital and the responsibility of a Thai traditional medical doctor

190-403

2(2-0-4)

พฤติกรรมศาสตร์และสุขภาพจิต

(Behavior and Mental Health)

พฤติกรรมของบุคคล ครอบครัวและสังคม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทฤษฎีบุคลิกภาพและพฤติกรรมศาสตร์ สุขภาพจิตของบุคคลและครอบครัว การส่งเสริมสุขภาพจิตและการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การประเมินภาวะสุขภาพจิต การช่วยเหลือผู้ที่มีความผิดปกติทางด้านสุขภาพจิต การส่งต่อและแหล่งบริการทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช

Behavior of individuals, the family and society; factors influencing human development; theories of personality and behaviors; individual and family mental health assessment; Intervention for persons with mental health problem; referring of patients to mental health and psychiatric services units

190-404

2(2-0-4)

ธรรมชาติบำบัด**(Natural Therapy)**

ความหมายและแนวคิดของธรรมชาติบำบัด การใช้หลักและวิธีทางธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมสุขภาพและการบำบัดโรค การรักษาโรคโดยการใช้ความร้อน ความเย็น แสงแดด เครื่องหอม เครื่องดื่มสมุนไพร การอบ การประคบ และการออกกำลังกาย การฝึกสมาธิและจิตบำบัด การส่งเสริมสุขภาพจิต พลังชีวิต สิ่งแวดล้อม และศาสนา กับการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตอย่างสมดุลกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความเชื่อ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

Definition and concept of natural therapy; use of principle and methods of natural therapy in health promotion and cure; use of coldness, hotness, sun light, aroma, herbal drink, sauna, compression, exercise, meditation, and psychotherapy based on concept of nature cure; promotion of mental health, vital energy, environment, and religion and life living; and living harmoniously with nature, environment, belief, and culture

190-405

1(0-3-0)

การเขียนเชิงวิชาการทางการแพทย์แผนไทย 3**(Academic Writing in Traditional Thai Medicine III)**

หลักการการเขียนโครงงานวิจัย การวิจารณ์ การนำเสนอผลงานวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัยที่มีความถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะการเลือกใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมตามหลักสากล

Principles of research report and manuscript writing, discussion, presentation of research data; Skills for evaluation, discussion, and preparation of research results in traditional Thai medicine in English

190-480

4(0-12-0)

โครงการพิเศษทางการแพทย์แผนไทย**(Special Project in Thai Medicine)**

หลักการ และวิธีการพื้นฐานของการวิจัย ฝึกการทำโครงการทางด้านเวชกรรมไทย หรือเภสัชกรรมไทย หรือการนวดไทย หรือการผดุงครรภ์ไทย หรือ งานการแพทย์แผนไทยด้านอื่น ๆ

Principles and fundamental methodology of research; practice for project doing in traditional Thai medicine or in traditional Thai pharmacy or in traditional Thai massage or in traditional Thai midwifery or in other task of traditional Thai medicine

190-490

5(0-0-30)

ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 2**(Clerkship in Traditional Thai Medicine II)**

การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะที่ได้จากการศึกษา ปฏิบัติมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย การตรวจวินิจฉัยโรค การใช้ยาแผนไทย และตำรับยาแผนไทย เพื่อรักษาโรคที่พบบ่อย และไม่ซับซ้อน การให้คำแนะนำ และการดูแลสุขภาพแบบการแพทย์แผนไทย

Application of knowledge and skills gained from the study to practice in the area of traditional Thai medicine, Thai pharmaceuticals, Thai massage and Thai midwifery; diagnosis; treatment using traditional Thai drugs for common or non-complicated diseases; implementing suggestion and health care in traditional Thai medicine

190-491

5(0-0-30)

ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 3**(Clerkship in Traditional Thai Medicine III)**

การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะที่ได้จากการศึกษา ปฏิบัติมาใช้ในการฝึกปฏิบัติงานด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย

การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย การตรวจวินิจฉัยโรค
การใช้ยาแผนไทยและ/หรือการตั้งตำรับยาแผนไทย
เพื่อรักษาโรคที่ซับซ้อน การให้คำแนะนำการฟื้นฟู และการ
ดูแลสุขภาพแบบการแพทย์แผนไทย

Application of knowledge and skills gained
from the study to practice in the area of traditional Thai
medicine, Thai pharmaceuticals, Thai massage and Thai
midwifery; diagnosis; treatment using traditional Thai drugs
and/or drug formulation for complicated diseases;
implementing suggestion; rehabilitation and health care in
traditional Thai medicine